XIII-ik évfolyam. 20-ik szám. Köszeg. 1893. május 14-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 10 kr. Nyilttér sora 20 kr. — Hirdetések nagyság szerint.

Felelős szerkesztő és kiadó: Wittinger Antal.

Előfizetési pénzek és reclamátiók az ideiglenes kiadótárshoz, Weigl Gyula nyomdászhoz intézendők.

Gyüjtések.

Városunk közönségét az utóbbi időben különböző czimeken ismét adakozásokra szólitották fel a gyüjtésre fölkért urak és hölgyek. A tűzoltózászló beszerzésére és a jubileumi ünnepek egyéb költségeire adott, a ki akart; nem adott, a ki nem szánta filléreit e czélra. Ugy halljuk egyébként, hogy elég szép eredménynyel végződött e gyüjtés és a tűzoltó-ünnepet olyan körben, a milyent az adott körülmények megengednek, meg lehet tartani. És ez elég vigasztaló lehet az ünnepségek intézőire, sőt általában talán örvendetes is. Szó fér azonban a sok mende-mondához, a különböző nézetekhez és megjegyzésekhez, a miket egyesek és társaságok a küszöbön álló ünnepségekről koczkáztattak, mivel azok többnyire olyanok, hogy nélkülözik a helyes alapot.

Igy azt mondják sokan, hogy a tűzoltó-csapat, mint eddig, továbbra is zászló nélkül maradhatott volna, s ha állana is rendelkezésre e czélra pénz, azt inkább a tűzoltókat a vésznél ért balesetek biztositására kellett volna forditani. Megjegyzik továbbá, hogy ha már zászlót akart a tűzoltó-egyesület, akkor mindenek előtt és fölött az arra való költségek birtokába kellett volna jutnia és nem a közönség zsebét igénybe venni. Azt is hangoztatták, és pedig a legigazságtalanabbul, hogy a zászlóanya szoros teendöivel járna a zászló megvétele. Tették pedig e megjegyzéseket számosan és olyanok is, a kikről már föl kellene tételezni egy kis okosságot, méltányosságot, legfőképen pedig némi igazságosságot.

Mindenütt az egész világon, a hol eddig zászlót szereztek és avattak fel, az a szokás uralkodik, hogy az illető testület maga jár el, vagy annak tiszteletére mások teszik meg a kellő lépéseket a zászló beszerzésében. A mi körülményeink csak az utóbbit engedik meg. Azért indult nálunk e dolog azon az uton, a melyet a tűzoltó-egyesület választmánya e részben kijelölt és czélnl kitüzött, minden valószinüség szerint azon reményben, hogy a nagy közönség örömmel ragadja meg az alkalmat, miszerint a város önkéntes tűzoltó-csapatának ennek egy negyedszázados működése után elismerését fejezhesse ki és azt további munkára serkentse. Itt, nézetünk szerint, semmi megszólásnak helye nem lehet és értelme sincs; mert vagy adunk, vagy nem adunk. A ki nem támogatja az ügyet, annak nincs joga a gáncsoskodáshoz; a ki meg ad, vagy pláne adott, annál meg nincs értelme a kritizálásnak. Hanem mi csak tudunk mindig valamit; kell mindig valami rostálni valónak lenni. Ilyen mindjárt ez a zászlongy, mely mikor felmerült, némelyek még aludni sem tudtak. El akarják hitetni a világgal, hogy a tűzoltó-zászlót a nagy nehezen kapott zászlóanyának kellett volna megvennie. Ki látott ilyent?! Keresztanyát csak megszületett gyermek keresztelésére szokás fölkérni. A keresztanya továbbá az ujszülöttnek csak ajándékot, emiéket vesz, s ez zászlónál a szalag. Ennél többet elvétve talán igen, hanem rendes körülmények között egy zászlóanya sem tesz; nem tett Kőszegen sem, a hol zászlóavatás volt már és e körül tapasztalást szerezhettünk. Nem kell tehát okoskodásokkal töltenünk az időt, hanem az ügyet ugy venni, a mint van. Tűzoltóinknak zászlót szerzünk a közönség adományából, mert azok arra rászolgáltak. Vele megtiszteljük az egyeseket és az intézményt. Másutt, például Szabadkán, hasonlóképen cselekednek.

Ha valamikor, mert erről is beszéltek, baleset éri valamelyik tűzoltónkat, ezt szintén nem fogják cserben hagyni, nem maga az egyesület sem, mert az meg már egyuttal emberbaráti kötelesség és különben ritka eset. Huszonöt év alatt nem történt valamelyik tűzoltónak számba vehető baja; ritka nálunk — hála a jó Istennek — a tűzeset és nincsenek is olyan óriási épületeink, meg veszedelmes gyujtó anyagaink, a melyek kárt tehetnének emberben. Igaz, hogy a baj hamar megvan, de hát akkor segiteuünk kell; ez más, meg a zászlóügy is más.

Nyugodjék mindenki bele a megkezdett intézkedésekbe, sőt segitsünk mindenhol és mindenben, a hol és miben segitségre lehetünk. Az ünnepségeket rendező urakat pedig kérjük: ne veszitsék el türelmüket, hanem juttassák diadalra a jó és szép ügyet, mely nemcsak nekik, hanem az egész város dicsőségére fog szolgálni.

Kulturánk szegénysége.

A társadalom autonomiájának ereje az egyesületekben nyilvánul. Mert bár az emberek hiusága is szerepet játszik az egyesületek életében, komoly erkölcsi erő is érvényesül azokban.

Az egyesületi élet kifejlődéséből következtetni lehet a társadalmi erő mérvére s a társadalom szellemére.

TÁRCZA.

Méhes Béla.

— Elbeszélés. —

Franczióból forditotta **Mórffy.**

(Vége.)

Miután Markóval néhány udvarias szót váltottam volna, fölkértem őt, legyen szives legujabb művéből valamit felolvasni, hozzá tevén, hogy földiei rendkivül fognak a szerencsének örvendeni, ha ők gyönyörködhetnek abban legelőször, s minden bizonynyal tetszéssel fogadják.

Nem nagyon kérette magát, hanem azonnal zsebébe nyult és elkezdett olvasni olyan dolgokat, a minőket életemben soha sem hallottam.

Egy tanulmány volt ez a fővárosi pénzközvetitőkről. Az elejében magam is gyönyörködtem. Leirja először körülményesen a helyeket, hol ezek a hienák szövik ördögi hálóikat; aztán szem elé állitja magukat ezeket az embereket. Ugy látszott, hogy Markó gyakrabban esett a kezeik közé, mert nagyon jól ismerte a mesterségüket. A képből nem hiányzott semmi sem, meg a vizsla szerepet játszó sápadt szolgák sem, kik a szegénység romjaiból tengetik nyomorult életüket, és sárga fogaikat hamis mosolylyal takarják be. Élénk tárta a kétes követelések behajtása alkalmával váltott ocsmány levelezéseket stb.

Balsac óta ilyent még nem irt senki. Szinte meglepett ennek a ma már gazdag és ismert nevü embernek eljárása, mint boszulja meg a szenvedett sérelmekért magát egykori kinzóin, még pedig olyan ügyes tollal, a mit czikkei után nem vártam tőle.

Maga a félre nem érthető és durva szavakkal rajzolt szivfacsaró kép megdöbbentett. Egy egész iskolát láttam magam előtt, melyet az igazság tett részeggé, mint a fölkelő csapatot a barikádok mögött. Azonnal Béla jutott eszembe, meg az ő rejtélyességgel telt felénk kisérletei, mikben a szerelemtől elsorvadt lények, a letarolt mező, meg a hulló levelek váltogatják egymást.

Oda mentem hozzá, hogy majd megvigasztalom, de szinte megijjedtem az ábrázatától. A szerencsétlen egy szót sem értett a versenyző társa felolvasásából. Csak bámult, hogy nyoma sincs benne azoknak a mondva csinált szabályoknak, mik nélkül — az ő véleménye szerint — nincs regény. A többiek is mind vagy határozatlanul mosolyogtak, vagy ásitottak, várva a majdan következő szerelmi történetet.

Markó bevégezte mielőtt zavaromból felocsudhattam volna.

Egy pár sovány taps, s aztán mélységes csend Csak Milka ment őt üdvözölni udvariasságból. Markó az én véleményemet akarta hallani.

— Igazán remek, de — mi nem üzérkedünk, és szerencsére nincs köztünk senki, aki azokat a meglepő hasonlatokat megértené, melyek engem valóban megdöbbentettek. Ujra mondom: remekelt.

Megköszönte, és a legkisebb izgatottság nélkül leült mellém. Látszott, hogy sajnálja a fővárost, hol irótársai most az ő könyvéről beszélnének csak, s a hol a kiadójával művészi kritikáját közölhetné. De még jobban bántotta az, hogy Béla iránt a társaság melegebb érdeklődését és feszültebb figyelmét vette észre.

Az én halavány vedencem remegő hangon kezdé olvasni egy félőrült leány szomorú történetét, akit legszebb korában elraboltak a fekete-erdőbeli haramiák, s aki akkor nyeri vissza elmejét, mikor az anyja hosszas keresés után rea talál.

Markó én rám tekintett, én meg őrei. Szerettem volna nevetni, de nem mertem; az egész társaság sirt. Minden uj lapnál kiváncsian látszottak kérdezni:

— Hát aztán? Milyen gyönyörü!

Márta, az apja, a polgármester leánya, a feleségem: mind, mind sirtak; még Béla maga is. A végén aztán falrengető taps tört ki. Kikiáltották a jövő emberét. A legilletékesebb birálók megtették első rangú irónak.

Nem bujhatott el az üdvözlések árja elől; egyszerü gondolkozási módjánál fogva azt hivé valóban, hogy tehetséggel bir. Szemeivel engem keresett, és a hála és köszönet érzelmei tükröződtek jóságos arczáról.

A vendégek közül Markó távozott először. Másnap visszament a fővárosba. A mint elment, rögtön elkezdték ócsárolni. Sajnáltam, hogy én haragitottam rá a vidéket.

De vigasztalt Béla sikere. Könyörögtek neki, hogy tartson még egy felolvasást.

— Szükségtelen — szóltam! — két hót mulva olvashatják ezt a megható történetet a „Trombita" tárczájában. A szerkesztő megvette ezer forintért.

Béla azt hitte, hogy álmodik.

— Majd az esküvő után visszaadhatod! — sugtam a fülébe, mikor átadtam neki a pénzt, hogy a lelkesedésére egy kis zuhanynyal is szolgáljak.

A házasság csakugyan megtörtént. Béla most a szt-lőrinczi pusztán lakik rózsák és mirtusok között. Gyönyörüség meg nézni is, mikor a két boldog szerelmes a bosszú fasor között setál; meg a nap is mosolyegva tekint rájuk.

Boldogságuk egét csak néha futja be egy homályos felhő. Béla nem irhat többé regényt; megtiltottam neki,

Ha a magyar társadalomra ezt a mértéket alkalmazzuk, nem kapunk valami kedvező eredményt; de ha a jelenben ez nem is kielégitő, mindenesetre jobb jövővel biztat.

Az általános társadalmi közöny mellett, a melyben különösen a kiváltságos és vagyonos osztály egyes tagjai tünnek ki, jellemző a magyar egyesületi életre bizonyos arisztokratikus vonás, a mennyiben nagyobb érdeklődés mutatkozik bizonyos társulatoknak összealkotása iránt, mint ama nagy czélok iránt, melyek az illető egyesület feladatául tüzettek ki.

A magyar társadalomnak nem annyira vagyoni helyzetére, mint inkább szellemi érdekére jellemző, hogy egyesületeink, alig egy-két kivétellel, rendkivül kevés, sőt gyakran szégyenletes anyagi erővel rendelkeznek, pedig csakis ez adja meg az üdvös működés lehetőségét.

S itt csak azokat az egyesületeket emlitjük fel, a melyeket pártolni minden rangbeli nemzet- és felekezetbeli embernek egyaránt legelső kötelessége: ezek a magyar közművelődési egyesületek, melyek nagy feladataikhoz mérten, valóban szégyenletes vagyoni erővel rendelkeznek.

Ugy az erdélyrészi magyar közművelődési egyesület, mint a felvidéki magyar közművelődési egyesület, a dunántuli közművelődési egyesület s a Magyar Egyesület is, egyik-másik szép vagyonnal rendelkezik s nagyon meg vagyunk elégedve a működéssel, melyet ily egyleteink kifejtenek.

De ha összehasonlitjuk a mi egyesületünk anyagi helyzetét a külföld hasonló egyesületével s különösen a német Schulvereinnal, akkor látjuk, hogy Magyarország mily hátra van a külföldhöz képest. Hiszen a Schulvereinnak rendes évi jövedelme és kamata több, mint egy magyar közművelődési egyesületnek összes alaptőkéje.

Valóban sajnálattal kell elismernünk, hogy a magyar nemzetnek egy része még ma sem bir fogalommal a magyar közművelődési egyesületről s arról az erkölcsi kötelességről, hogy azokba belépjen. Viszont pedig e tudatlanság és közöny mellett a vagyonos osztály nagyrészének nincs érzéke az iránt, hogy mily mérvü támogatásra kötelezi a vagyon ily czélokkal szemben.

Igy Magyarországon a legnagyobb ritkaságok közé tartoznak a valóban jelentékeny jótékony alapitványok s az ország hálájára és a hirlapok reklamjára számithat minden száz vagy ezer forintos ajándék, oly helyről is, hol ez csak nyomorult alamizsna számba megy.

Nálunk a hazafiui és maecenasi czimet és rangot is csak 10 frtól 100 frtig terjedő részlettörlesztéssel szokták az emberek megvásárolni.

Pedig nemzeti kulturánk mindaddig koldus és hitvány lesz, mig szegenyek lesznek a kulturális egyesületek.

Azért tisztelt hazafi urak, inkább kevesebb dikciót, de több pénzt tessenek áldozni a nemzeti kultura oltárára!

Porzsolt Kálmán,
a „Dunántuli közművelődési egyesület“ titkára.

Levelezés.

Lánsér, 1893. május 6.

Tek. Szerkesztő Ur!

A multkori értesitésemben emlitett ciganyleányokról kiderült, hogy nem loptak a naluk talalt tárgyakat, hanem az illető károsult szolgálója magának kártyát vettetett általuk, s gazdája tulajdonát képező tárgyakat adott nekik fizetésképp. Persze azon egyen iszsza meg most a dolog levét, ki a cigányleányokat utolérte, tőlük a tárgyakat elvette, s őket bekisérés helyett jól eldöngette. Hiába mondja az ember, hogy az önbiráskodás tiltva van; hogy a babona ostoba dolog: mégis vannak ilyen emberek a föld hátán.

Ma hallottam, hogy *Karló* és *Derecske* községek iparossai bizonyos *Winkler* nevü derecskei zsidóboltosnál fizetik be a betegsegélyző pénztári járulékaikat. Tudtommal *Szentgyörgyi* Károly lánzséri tanitóval lett megkötve a szerződés, s igy fel nem lehet fogni, hogy miert türi meg a kerületi betegsegélyző pénztár ezen rendellenességet. Nem ártana, ha a pénztári igazgatóság hivatalból utánna járna a dolognak . . . . lehet, hogy az illető derecskei boltos jogtalanul szedi az illetékeket.

E hó negyedike nagy napja volt az idén községünknek. E nap községi fogadott ünnep. A templomban ünnepélyes nagymise tartatott, s utánna a zárdahegyre proczesszió volt menendő. Igaz, hogy az idén elmosta az eső a körmenetet, de délig ismet kitisztult. Délután két órától hatig tartotta főt. *Novák* Ferencz császárfalvi esperes-plébános ur a helybeli r. kath népiskolában az évzáró vizsgát; az eredmény a legnagyobb mértékben kielégitette a jelenvoltakat. A vizsgálat fényét emelte még azon körülmény is, hogy egyrészről a tanterem a tanitó által kiváló izléssel dekoralva lett, de főleg az, hogy az idén annyian jelentek meg a szülők, iskolaszék, községi elöljáróság részéről, hogy alig fértek el a teremben. Eddig a lakosság a legnagyobb közönyt tanusitotta a vizsgálatok iránt — a mi nagy mértékben esik megrovás alá.

Ma reggel hóra és hidegre ébredtünk. Még a délelőtt folyamán is egyre havazott. Hát, ennek az lesz az eredménye, hogy a vetések, a gyümölcs, minden oda lesz az idén. Szegény népünk valóban csak a 7 sovány esztendőket élvezi, a kövér esztendőket különben ugyis csak hitből ismeri. Még az uj pénz, ugy a bronz, mint az uj nicklérmek, meg a koronák is, kerülik községünket. Rossz hirét azonban már hallottuk az uj pénznek. No, lesz is hamisitás elég, ha oly fénytelen, hangtalan az a Wekerlepénz. Vagy talán csak az osztrák sógor kiadása ilyen születlen . . . . s a magyar kiadás . . . . megérdemli a „körmöci“ nevet?

A gazdák és iparosok hitelintézetének lánzséri fiókjában április végével a jegyzett 104 darab 20 frtos részjegy kétezer és nyolczvan o. é. frt összegben teljesen befizettetett. Ezen összeget a szegényebb néposztály tagjai gyüjtötték össze heti 10 kros befizetésekkel. Gratulálunk ezen utánzásra méltó sikerhez!

Községünk is tiltakozni fog a kormány egyházpolitikája ellen. Már is körözik az ivet. Az aláirók számáról majd annak idején fogok referálni.

R. l.

Turista mulatság.

A M. T. E. kőszegi osztálya által, az ó-házi emléképitmény javára rendezett műkedvelői előadással és hangversennyel egybekötött tánczmulatság e hó 6-án zajlott le a *Bálház* termeiben. A siker minden tekintetben nagyszerü volt s ezért első sorban *Kőszegi* Józsefnek kell elismeréssel adóznunk, ki fáradtságot nem ismerő buzgalommal és tevékenységgel munkálkodott a május 6-iki est sikerén.

Feltetlen elismeréssel kell adóznunk ama hölgyeknek, a kik szeretetreméltó áldozatkészséggel, mint műkedvelők léptek fel s ezáltal biztositották a legszebb sikert.

A műsor első pontja a *Balázs* Lajos zenekara által előadott *Nyitány* volt, mely után a műsor második pontja következett, *Szulyovszky*-nak *A házasság politikája* czimü egy felvonásos vigjatéka. Közreműködtek *Freiberger* Miklós ur (Tatrai), *Markovits* Terka (Vilma), *Szabadhegyi* Ilona (Betti) urhölgyek és *Kőszegi* József ur (Gyuri). A kedvesen előadott darab végeztével zajos taps és éljen kiáltásokkal hivták a szereplőket a lámpák elé s közülük a hölgyeknek csinos virágbokrétákat nyujtottak fel.

A harmadik pontban *Dávid* István tanár ur hegedüjátéka következett. Feszült figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta a közönség a pompás hegedü-sólót, mely zajos tapsokat és éljeneket aratott. *Dávid* urat pedig ismételten kihivták. Sikeréhez hozzájárult *Hanély* Flóra urhölgy zongora-kiserete.

A műsor folytatásaként egy élőképet *A kérő*-t mutatták be *Boks* J. festménye után. *Kőszegi* József ügyes kezzel állitotta össze a szép élőképet, melynek hatásában egyaránt volt része a közreműködő *Andráskay* Sarolta és *Kőszegi* Józsefné urhölgyeknek továbbá *Czike* Ferencz és *Müller* Ede uraknak. A közönség sokat gyönyörködött a képen s a viharos tapsokra és éljenekre háromszor huzták fel a függönyt.

A műsor ötödik pontja *Petrovits* Frida urhölgy iskolázott hangon előadott énekéből állott; zongorán kisérte *Pohl* Elza kisasszony.

Utolsó pontját a műsornak *Torkos* Lászlónak: *A hármasszövetség* czimü egy felvonásban irt vigjátéka képezte. Közreműködtek *Markovits* Terka (Kamilla), *Szabó* Margit (Olga), *Rusa* Ilona (*Piroska*) urhölgyek és *Rusa* Béla ur (Réfalvi). A precis előadott darab után élénk tetszés nyilatkozatok és zajos taps között gördült le a függöny s az előadások sorozata ezzel véget ért.

A közönség átvonult az étterembe azidőre, mig a tánczteremből a székeket és padokat eltávolitják. 11 óra után végre megkezdődött a táncz, mely fokozott jó kedvvel fáradhatlanul a hajnali órákig tartott. A megjelent s tánczoló hölgyek közül sikerült itt a következőket feljegyeznünk:

Andráskay Mariska és Sarolta, *Beéry* Juliska (Jaák), *Benes* Fanny, *Benes* Hedvig, *Ecker* Irma, *Feigl* Emilia, *Freyberger* Anna, *Graf* Miczi (Léka), *Haban* nővérek, *Hercz* Margit, *Laszner* Rózsi, *Markovits* Terka és Irén, *Marton* Mariska, *Perkovits* Rezi, *Pohl* Elza, *Purt* Kornelia, *Rusa* Irma és Ilona, *Rusa* Vilma (Körmend), *Schäffer* Anna, *Szabadhegyi* Ilona, *Szabó* Margit, *Szovják* Vilma, *Szovják* Gizella kisasszonyok.

Most visszatérve a műkedvelőkre, még csak annyit akarok mondani, hogy fogadják a hölgyek a szinpadra felnyujtott szép virágcsokrokat nem csak a hála kifejezéseül, hanem fogialóul is azon babérokra, a melyekből böven szerezhetnek még a jövőben is. *—nő.*

HIREK.

— **Előkészületek a király fogadására.** Az udvari szállásmestert a jövő héten ujra várják Kőszegre. Különféle intézkedéseket fog itt tenni a lakások elosztása és berendezése dolgában, azután esetleg még ujabb lakásokról gondoskodni. Ujabban a megye főispánja, *Radó* Kálmán részére keresnek 6 szobás lakást. A főispán ő felsége itt tartózkodása alatt Kőszegen fog lakni és rendelkezéseit helyben megtenni. Rendőrkapitányunk jelentést tett a rendőrség szükséges szaporitására vonatkozólag. Kilátás van arra, hogy állami rendőrséget helyeznek ide egy bizonyos időre. Amit egyik szombathelyi lap irt a multkor, hogy a katonai alreáliskolában már mostanában zárnák be az iskolaévet, hogy a szükséges átalakitásokat megtehessék, arról egy szó sem igaz. Az iskolaévet a szokottnál legfölebb 5–6 nappal zárják be korábban, mivel az épület oly állapotban van, hogy csekély igazitásokkal is lakályossá tehetik a legfelsőbb udvar részére. Hogy kik lesznek a király vendégei és hol lesznek azok elszállásolva, arról még senki sem mondhat semmit sem, mivel abban legfelsőbb helyen és csak későbben fognak határozni.

— **Áthelyezés.** A szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóság *Foky* Ferencz adótisztet németujvárról a helybeli m. kir. adóhivatalhoz helyezte át.

— **Templomépités.** Épülő templomunknál alig marad már kőmivesmunka. Egészben a torony négy 2·15 m. átmérőjü csúcsfala várja kiépitését. A vakolás, melyet tudvalevőleg bécsi kőmivesek teljesitenek, szintén gyorsan halad előre, ugy, hogy már az oszlopokon és oldalfalakon dolgozhatnak. Készülnek egyremásra a templom belső felszerelései is. Az üvegfestészeti munka mind meg van rendelve, azonkivül a 20 métermázsás nagy-harang, melyet még juliusban akarnak felhuzni és az örök-lámpa. Az uj templomot a jövő év junius havában fogják felszentelni.

— **Multheti vezérczikkünk**, legnagyobb örömünkre, nem maradt eredmény nélkül. *Kőszegi* József, mint városi képviselő, inditványt nyujtott be a képviselőtestülethez, *Major* János nagyérdemü prépost-plébánosunk 25 éves Kőszeg-városi plébánoskodásának méltó megünneplése érdekében, mire polgármester ur kijelentette, hogy a városi tanács ez ügyben legközelebb ugyis intézkedni fog, amiért is inditványozó képviselő beadványát nem adta át, tudomásul vevén azt, hogy az inditvány a városi tanács részéről történik. Reméljük, hogy ez már legközelebb meg is történik.

— **A tüzoltó egyesület jubileumának** költségeihez eddig hozzájárultak s részben későbbi lefizetésre jegyeztek:

Az 1. számu gyüjtőiven: Major János 5 frt, Bobuss Ignácz 3 frt, Strausz Flórián 1 frt, Vöröss Zsigmond 2 frt, Berzsenyi Gabriella 1 frt, Korchmáros Gáspár 3 frt, Wierer Mária 2 frt, Dohnál Péter 3 frt, Bonesch Borbála 30 kr., Wocher József 3 frt, Draskovits Imre 3 frt, Issovits István 1 frt, Sághyné 1 frt, Frankenberger 1 frt, Kováts Sándor 3 frt, Klempt János 2 frt, Lakatos György 2 frt, Tóth Erzsébet 2 frt, Hábán Lajos 5 frt, Gámpert Lajos 3 frt, Pacher Donát 2 frt, Wagenhofer Titusz 2 frt, Freh Alfonz 2 frt, Zanathy Bódog 2 frt, Klügl testvérek 3 frt, Mersits Erzsébet 1 frt, Kayszral Károly 1 Mária Terézia tallért, Beyer tanár 2 frt, Rozeneck 50 kr. Kohu J. özvegye 50 kr. Szomor Lajos 3 frt.

2-ik számu gyüjtőiven: (Kimutatás jövő héten.)

A 3-ik számu iven: Girtel János 1 frt, Kästner 10 kr., Fekete 20 kr., Fortil 20 kr., Maitz 25 kr., Kappel 10 kr., Riemer 10 kr., Sulok 20 kr., Heiszán György 2 frt, Korchmáros Gyula 3 frt, Schranz 20 kr., Sch er János 20 kr., Loibersbeck 30 kr. Knar 10 kr., Scheer Pál 10 kr., Gintner Mihály 25 kr., Maitz Ferencz 50 kr., Gintner Jánosné 25 kr., Halper 10 kr., Maitz Katalin 20 kr., Sarang 25 kr., Supper 10 kr., Kuntner 20 kr., Renner 25 kr.. Pötzelberger Károly 2 frt, Hutter Samu 10 kr., Hochecker 10 kr., Kappel 10 kr., Zlatarits 10 kr., Wagner János 30 kr., Schreiner András 10 kr., Koczor Károly 10 kr., Kálmán Imre 10 kr., Müller József 1 frt, Somogyi Miklós 1 frt, Papp Ferencz 1 frt.

A 4-ik számu iven: Eitner Gusztáv 5 frt, Mick Berthold 3 frt, Lindenmayer Nándor 3 frt, Kanits Tivadar 1 frt, Fasching Mária 1 frt, Gombás Bálint 2 frt, Zabka 50 kr., Prikopa 50 kr., Schey Mihály 2 frt, Schwarz Antal 2 frt.

Az 5-ik számu iven: Schönbauer János 5 frt, dr. Thomas 5 frt, Kerner Paulin 1 frt, Pilnay Vincze 2 frt, Bruck Ignácz 3 frt, Réthy Józsefné 1 frt. Szauer Matild 2 frt, Brenner Sándorné 3 frt, Hammer Gyula 2 frt. Frankl B. 3 frt, Tipka Ferencz 5 frt, Turcsányi Lajos 3 frt. Patonay Sándor 1 frt.

A 6-ik számu gyüjtőiven: Tuczentaller Lajos 20 frt, Bischoff-Saunders Henrietta 10 frt, Stelczer Lajos 1 frt, Mohr Vilmos 3 frt. Deutsch Dávid 1 frt. Meszlényi Károly 1 frt, Zerthofer Frigyes 1 frt. Szirch Ignácz 1 frt, Moretti 10 kr., Feigl Frigyes 1 frt, N. N. 3 frt. Binder János 5 frt, özv. Artné 50 kr., Waisbecker Henrik 1 frt, Riemann Gyula 50 kr., Wrangl gróf 2 frt, Róth Sándor 3 frt, Karner Mátyás 50 kr., Freyler Gottlieb 40 kr., Zarka Sándor 5 frt. Schindler Vilmos 3 frt, Migga W. 1 frt, Engl János 20 kr., Gnory Ema 1 frt, Kuczmann 1 frt, Supper Erzsébet 1 frt, Berghofer Terez 50 kr., Schreiner János 1 frt, Fiesinger 50 kr., Gruber Gusztáv 50 kr., dr. Wiener Márk 1 frt, Kopfstein 50 kr., Mösszl Lajos 1 frt. — A többi gyüjtőivek kimutatása a jövő héten. Fogadják a szives adakozók a tüzoltó-egyesület leghálásabb köszönet-nyilvánitását. További adakozások *Unger* Ödön urnak, mint az ünneprendező-bizottsági pénztárosnak adandók át, — hol az aláirt és julius 15-ére esedékes szives adakozások is lefizethetők.

— **Kirándulások.** Az idő a szép május havában jobbra fordulván, kicsinyek és nagyok egyaránt a szokott kirándulásokban vesznek részt. Iskoláink egyes osztályai megtették már nagyobb utjokat a szabadban, más része pedig még készül egy nagyobb tourra. A felnőttek sem vetik meg a jót, a mi odakünn a szabadban kinálkozik, főleg, ha telt kosarakkal rukkolnak ki. Az idén már számos társaság ellátogatott a Szabóhegyre, Ó-házra, Hétforráshoz, de sőt még a Hörmannforráshoz, és Irottkőre is.

— **Köszönet.** A helybeli katholikus fiu-iskola V—VI. osztályának tavaszi kirándulása alkalmával a szegényebb tanulók ellátására *Fuchs* Ferencz ur 2, *Kőszegi* József és *Strausz* Flórián hitelemző urak 1—1 frtot voltak szivesek adni, mely adományért hálás köszönetét fejezi ki

Wittinger Antal,
oszt. tan.

— **Köszönet-nyilvánitás.** A helybeli polgári és kath. elemi fiu-iskola tanulóinak egy része (számszerint 75-en) mult szerdán tavaszi kirándulások alkalmával fáradtan érkeztek a tőti vendeglőhöz, hol a véletlenül jelenlevő *Markovits* József helybeli ügyvéd ur egy hordó sörrel kedveskedett nekik. E rendkivüli szivességét a gyermekbarátnak ez uton köszönik meg a tanuló-csapatot vezető tanitók: *Draskovits Imre* és *Wittinger Antal.*

— **Kiállitási bizottság.** Az 1896. évi ezredéves kiállitás soproni kerületi bizottságába városunkból csupán *Lauringer* János polgártársunk neveztetett ki.

— **Országos vásár** lesz Kőszegen hétfőn e hó 15-én. Nem sok reményt kötünk hozzá ebben a se meleg, se hideg időben.

— **Névjegyzéke** azon emberbarátoknak, kik a veszprémi tűzkarosultak sorsának enyhitésére könyöradományokkal járultak.

I. kerület. Gyüjtő: *Molnár* Ferencz.

Bersenyiné 1 frt, Isabella Szivó de Bunya 1 frt, G. J. 20 kr., Czuppon Györgyné 20 kr., Markovits József 1 frt, Korchmáros 50 kr., Chernel István 3 frt, br. Miske Kálmán 2 frt, Pierre 1 frt, Wierer Mária 2 frt, Koller Zsuzsánna 20 kr., Wocher 1 frt, Gyurász Irén 1 frt, Schehak Anna 50 kr., Kaijszrál 1 frt, Stettner és Beyer 2 frt, Hrabovszky Jánosné 2 frt, Banics József 1 frt, Kreuchel 10 kr., K. E. 20 kr., dr. Dallos 50 kr., Fügh Károly 1 frt, N. N. 10 kr., N. N. 30 kr., N. N. 40 kr., Klügel 30 kr., Nykodem Julia 30 kr., Tóth Erzsébet 30 kr., N. N. 20 kr., Hirtenhuber Teréz 50 kr., Klempt János 60 kr., N. N. 10 kr., Tihatschek Matild 30 kr., Kováts Sándor 1 frt, Major János 1 frt, gr. Schmidegg 1 frt, Stegmüller M. 30 kr., Rosenstingl Sándor 40 kr., Bobuss Ignácz 2 frt, Fuchs Ferencz 40 kr., Gampert Lajos 50 kr., Kehrn Károly 50 kr., dr. Zeke Adolf 2 frt, Kehrn Vilmos 50 kr., N. N. 30 kr., N. N. 20 kr., Lenner 50 kr., Schäffer A. 50 kr., Jánosa Gyula 50 kr., Popper Ignácz 1 frt, N. N. 20 kr., Wentzl 50 kr., Hanely 1 frt, Kőszegi József 50 kr., Feigl Gyula 40 kr., Beranek 50 kr., Rusa Gyula 50 kr., Girtl János 20 kr., Leitner Nándor 1 frt, Ebeling Antonia 50 kr., Freh Mária 50 kr., Schlapfer Mária 30 kr., Loibersbeck János 40 kr., N. N. 20 kr., Szabó Amália 50 kr., N. N. 50 kr., N. N. 20 kr., Schifer 1 frt, Seybold A. 1 frt, Chernel Mária 1 frt, Chernel Sarolta 1 frt, Szabadhegyi 50 kr., Dohual Péter 20 kr., N. N. 20 kr. Összesen 51 frt 20 kr.

II. kerület. Gyüjtő: *Töpfer* Károly.

Supper József 10 kr., Martinkovits 50 kr., Schreiner János 30 kr., Korchmáros Menyhért 1 frt, Bleier Károly 20 kr., Karner Vilmos 20 kr., Baumgartner János 30 kr., Ritter Dániel 20 kr., Flamisch 30 kr., Freyler József 50 kr., Fischer Lujza 30 kr., Zwaller János 10 kr., Grunner Anna 45 kr., Deutsch Jakab 10 kr., Berghofer Pál 10 kr., Schöck Erzse 15 kr., Kantner József 20 kr., Schmidt Mihály 30 kr., Berghofer István 10 kr., Karner Móricz 20 kr., Kappel Tófor 15 kr., Wolf Adolf 10 kr., W. B. 40 kr., Randweg Konrad 10 kr., Paszner Cecilia 10 kr., Kek 5 kr., Dávid István 1 frt, Eitner Gusztáv 1 frt, Kuntner Ferencz 20 kr., Kirchknopf Antal 50 kr., Lindenmayer Frigyes 30 kr., Glaser 20 kr., Kapsob M. 10 kr., Lederer 20 kr., Ledwina 40 kr., Gerhauser 40 kr., Freyenstein 60 kr. 11 frt 40 kr. Összesen 62 frt 60 kr.

III. kerület. Gyüjtő: *Gruber* Ignácz.

Michaelis Izidor 2 frt, Szeybold Károly 1 frt 50 kr., özv. Brenner Sándorné 20 kr., Gruber Adolf 30 kr., Hittnern 20 kr., Schönbauer 2 frt, Pilnay Vincze 20 kr., Terplán 2 frt, N. N. 20 kr., N. N. 20 kr., St. L. 20 kr., Mohr Vilmosné 50 kr., T. L. 50 kr., Frisch 50 kr., N. N. 20 kr., Deutsch Dávid 30 kr., N. N. 25 kr., N. N. 20 kr., L. K. 10 kr., Fisinger Ferencz 30 kr., Gruber Gusztáv 20 kr., Domonkosok konventje 1 frt, Ringhofer 20 kr., Feigl Julia 25 kr., olvashatlan 1 frt, N. N. 10 kr., L. C. 20 kr., St. N. 20 kr., K. T. 50 kr., Waldmeyer Mária 40 kr., N. N., 10 kr., Zabka Ferencz 30 kr., Schwartz A. 50 kr., Bergbofer F. 20 kr., Heidenreich Teréz 30 kr. 17 frt 30 kr. Összesen 79 frt 90 kr. (Vége köv.)

— **Kéménytűz.** Csütörtökön este 9 és 10 óra között a honvédkaszárnya egyik kéményéből lángok csapkodtak ki, minek folytán a tűzoltóságot is allarmirozták. Még nem ért le a tűzoltóság a kaszárnyához, mikor arról értesitették, hogy a baj elmult. A vizsgálat kiteritendi, miben állott volraképen a tűzeset.

— **Az időjárás.** A hideg időt végre melegebb napok követték és pompás májusi eső áztatta a földet. Minden láthatólag nő. A magyar gazda hitvallása, hogy a májusi eső csodákat mivelhet, a buzákon és tavasziakon még érvényesülhet. A katasztrófális évtől tehát annyira a mennyire szabadultunk volna, habár még hónapok választanak el bennünket az aratástól és szürettől, s odáig még érhet baj. A legnagyobb vezzedelem, a mely fenyegetett, mégis elmult és ez vigasztalja a gazdákat.

— **Lékán** Gyönyörü szép ilyenkor május havában ez a Gyöngyös völgye. Az erdőfedte hegyeken és pázsitos réteken alig bir az ember eleget gyönyörködni. Rendkivüli szép Lékának a fekvése ódonszerü várával és derék templomával. Itt az ember a természet bájain kivül egyéb rendkivüli dolgokkal is találkozik. A templom alatti sirboltban pihenőjét nézheted a Nádasdyaknak, a templom körül és a régi váron az Esterházyak jó izlését bámulhatod; a szép kertet, a várromok gondozását és a gazdagon berendezett muzeumot. Ide érdemes elfáradni. Hanem az erdei utakat nem ajánljuk. Azokkal, ha csak a herczeg részéről nem történik valami, a turistaság (vasmegyei osztály) nem ápolja, nem javittatja és azért kerülni kell. A lékai turisták a leghelyesebben cselekednének, ha a kőszegi osztályba lépnének be, mint a melylyel egyébként is természetes összeköttetésben vannak.

— **Fizetésjavitás.** A megye köztörvényhatósági bizottsága a vármegyei tisztviselő-, kezelő-, segéd- és szolgaszemélyzet fizetését következőleg állapitotta meg: Az alispáni hivatalban: *Alispán*: 2300 frt, természetben lakás és 300 frt utátalány; *főjegyző*: 1720 frt 300 frt lakbér; *aljegyzők*: 1260 frt, 300 frt lakbér, 920 frt, 200 frt lakbér, 700 frt, 200 frt lakbér, 700 frt, 150 frt lakbér; *tiszti főügyész*: 1490 frt, 200 frt lakbér; *közigazgatási gyakornok*: I. oszt. 440 frt, 60 frt lakbér, II. oszt. 360 frt, 60 frt lakbér; főorvos 1150 frt, 200 frt utiátalány; *főszámvevő*: 816 frt, 100 frt lakbér; *főlevéltáros*: 920 frt, 200 frt lakbér; *főpénztáros*: 1040 frt, 200 frt lakbér; *ellenőr*: 810 frt, 100 frt lakbér. — Az árvaszéknél: *Árvaszéki elnök*: 1720 frt 200 frt lakbér; *ülnök*: 1260 frt, 200 frt lakbér; *jegyzők*: I. oszt. 920 frt, 200 frt lakbér, II. oszt. 700 frt, 200 frt lakbér; *számvevők*: I. oszt. 1159 frt, 200 frt lakbér, II. oszt. 810 frt, 100 frt lakbér; *közgyám*: 1150 frt, 200 frt lakbér; *segéd közgyám*: 580 frt, 100 frt lakbér. — Járásokban: *Főszolgabiró*: 1380 frt, 200 frt lakbér, 150 frt irodaátalány, 350—300—200 frt utiátalány; szolgabiró: 870 frt, 150 frt lakbér; közigazgatási gyakornok: 360 frt, 60 frt lakbér. — Központban: (alispáni hivatal és árveszék) irodaigazgató: 920 frt, 200 frt lakbér; irodatisztek: 700 frt, 100 frt lakbér; irnokok: I. oszt. 550 frt, 100 frt lakbér, II. oszt. 500 frt, 100 frt lakbér; dijnokok: 360 és 300 frt, I. osztályu szolga: 300 frt és természetben lakás; tiszti szolga: 350 frt; járási hivatalszolga: 280 frt; fogházőr: 270 frt és lakás.

— **Alkalmazást talál** egy a kihuzó tollal jártas rajzoló, továbbá egy szép irással biró, valamint rendul irni tudó egyén a kőszegi herczegi erdőfelügyelőségnél. Bővebb felvilágositással szolgál *Lux* Alajos herczegi erdőtiszt.

— **Haszonbérleti hirdetmény.** Kőszeg szab. kir. városhoz tartozó ugynevezett Mexikói szántók és Reitanger nevű 477 kis holdnyi terület 1893. évi szeptember 30-tól kezdődő 12 évre, esetleg több évre is, szabadverseny tárgyalás utján haszonbérbe fog adatni. Bérbe venni szándékozók felhivatnak, hogy a bérletre vonatkozó zárt és 50 kros bélyeggel ellátott ajánlataikat 500 frt bánatpénzzel mellékelve folyó évi junius 15-ig a polgármesteri hivatalhoz beküldjék, egyéb feltételek a városi irodában mindég betekinthetők. Itt csak felemlittetik, hogy ezen birtokon gazdasági épületek nincsenek, de olyanok a városnak a feltételekben körülirt anyagi hazzájárulásával emelhetők. Kőszeg szab. kir. város gazdálkodó választmányának 1893. évi május 6-án tartott üléséből. Kiadta: *Gábriel György*, jegyző.

— **Monori Sándor** jól szervezett 40 tagu szintársulatával és zenekarával május hó 6 án érkezett Kapuvárra, hol a Casino-kertben külön e czélra felállitott árénában tartja előadásait a közönség legnagyobb pártolása mellett. Bérletjeinek száma közel 50. Eddig *Próbaházasság*, *A bolondok házában*, *Pezsgő* ment bérlet szünetben. A kapuváriaknak sok szép estére van kilátásuk.

— **Másolat.** M. kir. Belügyminiszter 27400/VI—11. szám Körrendelet valamennyi törvényhatóságnak. A pénzügyminiszterium vezetésével megbizott miniszterelnök úrtól f. évi márczius hó 27-én 16586. sz. a. kelt átiratában nyert értesités szerint a m. kir. dohányjövedéki közp. igazgatóság felhatalmaztatott, hogy a kentucky és virginiai dohányhigviz kivonatból a fiumei dohánygyárban elkészült 300 drb. 1·300 grm. súlyú dobozt a Budapesten székelő dohány kereskedelmi részvény-társulat közvetitésével, dobozonként 1 frtnyi (2 korona) árban s a gyógyszerek és méregárú czikkek tartása és elárusitása tárgyában 1869. évi 2789 illetőleg 1875. évi 26033. számu belügyminiszteri körrendeletekben, jelesül pedig az utóbbi körrendelet 5. §-ában foglalt határozmányok betartásának kötelezettségével a dohánykereskedelmi részvénytársaság vagy droguisták utján áruba bocsáthassa. — A szóban levő lúgviz „Thanaton" név alatt forgalomba és eddigelé kitünő sikerrel alkalmaztatott a Lema melanquis nevü vetéspusztitó rovar, levéltetvek, a Tingis Pyri, bizonyos darázó álczák, az almafák pókháló hernyói, az spáczapille és bucsujárópille hernyói ellen. — Minden egyes doboz használati és a szer mérgességére figyelmeztető utasitással el van látva. — Miről a törvényhatóságot tudomás és az érdekelt gazda-közönséggel leendő tudósitás végett értesitem. Budapesten 1893. évi április hó 2-án. A miniszter meghagyásából: *Chyzor* Kornély s. k. miniszteri oszt. tanácsos. — 13612/1893. szám. Ezen leirat főszolgabiró és polgármester uraknak azon felhivással adatik ki, hogy ezen leirat tartalmáról az érdekelt közönséget értesitse. — Szombathely, 1893. ápril 29-én. *Károlyi Antal*, alispán.

— **Az aradi ereklye-muzeum** *Kozma* Andort fölkérte, hogy Turinba utazva kérje ki Kossuthnak ajánló véleményét arra nézve, hogy hol legyen az 1848—49. orsz. ereklye muzeum? Kossuth kijelentette, hogy erre vonatkozó véleményt már kinyilvánitotta gróf *Kreith* Bélához intézett ama levelében, a melyben határozottan rosszalja azt, hogy vannak egyesek, a kik csakis a fővárosba illő orsz. ereklye muzeumot vidéki városba akarják létesiteni. És igy az 1848—49. dicső szabadságharczunk emlékgyüjteményének palotája Kossuth és az egész ország véleménye szerint a fővárosban kell, hogy létesüljön.

— **Országos római zarándoklat.** A május hó 18-án Budapestről Rómába indulandó országos zarándoklat a legszélesebb körökben meleg részvételre talált. Tekintve, hogy a jelentkezési határidő néhány nap mulva lejár, figyelmeztetnek a résztvenni óhajtók, hogy ebbeli szándékukat mielőbb bejelentsék, hogy a rendezőség a zarándokok számáról idejekorán tájékozva legyen és aszerint megtehesse intézkedéseit. A jelentkezésekre legalkalmasabb a postai pénzutalvány, melyen 50 frtnyi illetve az ellátást igénybe nem vevő zarándokok részéről 20 frtnyi előleg beküldése mellett kiteendő az állomás, melyen Budapesten alul a különvonathoz csatlakozni kiván; továbbá melyik osztályban kiván utazni, szándékozik-e a nápolyi kirándulásban résztvenni, utazás közben akar-e ellátást, hálókocsi helyre kiván-e előjegyeztetni és a programmban jelzett a, b, c, utirány közül melyiken akar visszatérni. — Ily értelmü jelentkezések intézendők dr. *Való* Simon pápai kamaráshoz, Budapest, IV. központi papnövelde. — A zarándoklat fényének emelésére országunk biboros herczeg-primása maga is hozzájárul azzal, hogy a zarándokokat hét magyar érsektől és több püspöktől környezve személyesen fogja a pápának bemutatni.

— **Gyümölcsök befőzését**, főzelékek, lekvárok, szörpök, sajtok, eczetek stb. czélszerü elkészitésével egyedül a közkedveltté vált a most második bővitett kiadásban megjelent *Erzsi néni Hogy' kell befőzni?* czimü munkája ismerteti meg a magyar hölgyközönséget. E mű első kiadása, mely több ezer példányban nyomatott, rövid három hét lefolyása alatt teljesen elfogyott, mi által szükségessé vált egy második kiadás sajtó alá rendezése, melyet a jeles szerző több izletes befőtt faj leirásával bővitett meg. Ára a csinosan bekötött, csaknem 300 recipét magában foglaló kötetnek 80 kr. Kapható egyedül a „*Magyar háziasszonyok könyvtára*" kiadóhivatalában *Nyiregyházán*.

Közgazdaság.

Termeljünk őszibaraczkot.

(Vége.)

Az ily baraczk legtöbbje alig fizeti ki a lerszedés költségeit; mig valóban finom őszi baraczkoknak elég tisztességes áruk van nálunk is, mit bizonyit azon tény is, hogy itt a környékünkben egy fáit szerető, nagy gonddal ápoló termelő, a mult őszön is, Lindley és Lord Palmerston baraczkjainak nagy részét darabonkint 15 krron értékesitette, mi mindenesetre szokatlan ár a mai viszonyok közt, ugy, hogy tömeges termelésnél ez ár egynegyedrészével is meg lehetnénk elégedve; mert igy is nagyon tisztességes jövedelemre lehet kilátásunk.

Hogy milyen óriási jövedelme van Franczia-országnak is az őszibaraczk termeléséből, azt Baltet Károly nyomán egy példával kivánom megvilágitani. Szerinte ugyanis a Párishoz tartozó Montreuilban, az őszi baraczktermelés e miutahelységében, a lakosság főjövedelmét az őszi baraczk termelés képezi és nem kevesebb, mint 300 hektár van beültetve és pedig többnyire e czélra emelt falak mellett, mely falak hosszusága 600,000 folyó métert tesz ki, mi természetesen nagyon költséges beruházás s mégis kifizeti magát; mivel évenkint biztos jövedelmünk van, amennyiben az őszi baraczk csakis falak melletti redélyeken (trillage) védhető meg tavaszi fagyok és az időjás viszontagságai ellen. Ezen helyiségben évenként a hektáronkénti jövedelem 3500—4000 frank között váltakozik, miből kitünik, hogy ha a kisebbik számot is, Montreuilnak évenkénti jövedelme az őszi baraczk után 1.050,000 frank. Ha felvesszük, hogy 300 hektár kerülbelül 500 kat. hold, egy frankot pedig 50 krajczárjába számitunk, akkor holdankénti jövedelme 2100 frt, vagyis Montreuil baraczk utáni jövedelme évenkint 525,000 frt. Ez bizonynekünk hihetetlenuek tünnék fel, ha Baltet nem mondaná; de annak mint Franciaország egyik legtekintélyesebb gyümölcsészének szavában feltetlenül meg lehet bizni és adatait valódiaknak kell elfogadnunk. — Ugyancsak ő emliti, hogy a második nagy baraczktermelő telep Ecullyban, Lyon mellett van, melynek jövedelme nem igen marad Montreuil községe mögött. Hogy mennyire becsülik és ültetik Franciaországban az őszi baraczkfát, világosan mutatja azon tény is, hogy 1872-től egész 1884-ig, tehát 12 év alatt csak magában Riven-Altes kerületben 40,000 drb. őszi baraczkfát ültettek, mely szám azóta, hogy mennyivel növekedett, adatok hiányában nem mutatható ugyan ki, de valószinüleg majdnem mégegyszer akkorára növekedett.

Milyen örvendetes és az igaz hazafi keblét méltó büszkeséggel eltöltő édes érzés volna az, ha ilyen adatok után nem kellene minduntalan a külföldre szaladni hanem itthon találhatnók azt fel! De hát e tekintetben még Kecskemét, N.-Körös, Vas, Mármaros megyékre sem hivatkozhatunk, melyekre pedig, mint a sivatag lakója az oázra, olyan lelki megnyugvással gondolunk; mert ezek példája elég szépen mutatja, hogy nincs igazuk azoknak, akik azt állitják, hogy népünk nem szereti a gyümölcsfát. Szereti biz az, meg is becsüli, ha munkája fáradozásának a gyümölcsét látja, csak azt a sokféle akadályt kell a gyümölcstermelés utjából elháritani, mely annak terjeszkedését gátolja; csak lelkes férfiakra van szükség, kik a földmivelési kormány e téren megkezdődött nagy szabásu és áldásos működését önzetlenül támogassák és nem sokáig lesz merész és ábránd lelkes elődeink azon óhaja, hogy hazánk egy nagy gyümölcsössé varázsoltassék át, melynek árnyában boldog, megelégedett nép áldja a faültető ősök háló porát!

A tulterméstől nem kell félni, az nem egyhamar következik be, de meg nagyon sok feldolgozási módja van minden gyümölcsnemnek s igy az őszibaraczknak is, melyet eleinte házilag kell eszközölni, később majd támadnak náluuk is szövetkezetek és vállalatok, melyek a termelő e nemü munkájának egy részét átveszik, épugy, mint ezt más országokban láthatni. Csak meg legyen egyszer a kellő mennyiségü és minőségü anyag, a többi majd utána jő. E tekintetben tehát ne csináljunk magunknak idő előtt és felesleges aggodalmakat; hanem termeljünk őszi baraczkot is tömegesen, annál is inkább, mert az őszi baraczkfa azok közé a háládatos fák közé tartozik, a melyek ültetés után a 3—4 évben teremni kezdenek, tehát a fa még azzal sem vádolható, hogy majd csak unokáink látják hasznát, hanem a milyent ültetünk és a mikent ápoljuk, a szerint fizet már nekünk is. (Gyümölcskertész.) *Angyal Dezső.*

Irodalom.

— **Ifj. Nagel Ottó** könyvkereskedésében, Budapest, Muzeum-körut a Nemzeti szinház bérházában megjelent Knorr Alajos Önügyvédjének 3 ik füzete, melyben a szerző folytatja a különleges biróságok-nak ismertetését, kik között az osztrák-magyar bank válogatott biróságának szervezetét, a konzularis biróságok és a cs. és kir. főudvarnagyi hivatal hatáskörét. Ezután áttér a másodbiróságokre, ismerteti azok hatáskörét polgári perek

és perenkivüli, továbbá kereskedelmi, váltó, csőd, bánya, valamint fenyitő ügyekben, fegyelmi és telekkönyvi ügyekben; a kir. törvényszékek mint másodbiróságok hatáskörét, felsorolja a kir. itélőtáblákat és azok területét; előadja a legfőbb birói hatóságok hatáskörét, nevezetesen a kir. Curia és a kir. pénzügyi közigazgatási biróság ügykörét; azután ismerteti a kir. ügyészségeket, nevezetesen a főügyészségnek és kir. ügyészségeknek működésének ügykörét, a birák, birói hivatalnokok felelősségének szabályait, és ezzel befejezést nyer a munka első része. A második rész czime „Okiratok“ melyben legelőbb szól a jogokról és jogviszonyokról: személyiség, jogképesség és cselekvés képességről; a családról, jogok felosztásáról, dolgokról; birtok, tulajdon, zálogjog és szolgalmakról; a dologi terhekről, örökösödésről, nevezetesen a törvényes örökösödésről és törvényes osztályrészről; követelések, kötelezettségekről és kárról; a jogok és kötelezettségek biztositásáról, megváltoztatásáról és megszüntetéséről; ismerteti a szerzői jogot: különösen a szerzői jogot irói művekre, a szerző kizárólagos jogát, a szerzői jogtartamát, a szerzői jog bitorlásának következményeit és azok büntetését; továbbá szól a szerzői jogról zeneművekre színművekre nézve, zeneművek és zenés szinművek nyilvános előadásáról a képzőművészet alkotásairól, földtérképek, a természettudományi, mértani, épitészeti és más műszaki rajzok és ábrákról végre a fényképekről. Ezután értekezik az okiratokról általában, felsorolja a magán okiratok kellékeit, szól a magánokiratok nyelvéről alakjáról, az okiratok aláirásairól és keltéről. E tartalom dús füzet ára 30 kr.

Nyilt-tér.

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállitó) selyemgyára Zürichben privátmegrendelöknek közvetlenül szállit: fekete, fehér és szines selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig posta- és vámmentesen, sima, csikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 külömböző minőség és 2000 külömböző szin s árnyalatban). Minták postafordultával küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások.		sz. vegyes vonat		
			II. III. oszt. kocsikkal		
	Középeurópai idő.		reggel	d. u.	este.
—	Köszeg	ind.	5^{00}	11^{55}	5^{50}
6	Lukácsháza	(m. h.)	5^{14}	12^{08}	6^{04}
12	Német-Genes	(m. h.)	5^{31}	12^{24}	6^{21}
18	Szombathely	érk.	5^{46}	12^{39}	6^{36}
—	Szombathely	ind.	6^{45}	3^{15}	7^{05}
7	Német-Genes	(m. h.)	7^{01}	3^{31}	7^{2}
13	Lukácsháza	(m. h.)	7^{16}	3^{46}	7^{38}
18	Köszeg	érk.	7^{31}	4^{01}	7^{51}

Csak kedden, pénteken, vasár- és ünnepnapon közlekedik egy negyedik vonat Kőszegről 8 ó. 10 perczkor és Szombathelyről 11 ó. — perczkor.

Déli vasuti menetrend.

Szombathelyről Béca felé indul:

Szombathely	reg. 4.00	reg. 5.52	d. e. 9.01	d. u. 4.39
Acsád	„ 4.18	„ 6.07	„ 9.18	„ 4.55
Bécsbe érk.	„ 9.00	„ 9.40	d. e. 1.54	„ 8.58

Béca felől Szombathelyre indul.

Bécs	regg. 7.20	délb. 1.35	d. u. 5.05	est. 7.40
Acsád	„ 10.41	„ 6.21	„ 9.08	éj. 12.20
Szombath. é.	„ 10.55	„ 6.40	„ 10.22	„ 12.37

Szombathelyről Nagy-Kanizsa fele indul:

Szombathely	d. e. 11.07	este 7.05	éjjel 12.51
Dömötöri	„ 11.23	„ 7.27	„ 1.10
Molnári	„ 11.32	„ 7.41	„ 1.21
Vasvár	„ 11.40	„ 7.51	„ 1.29
Sz.-Iván (Z.-Egerszeg)	d. u. 12.25	„ 8.47	„ 2.19
N.-Kanizsára érk.	„ 1.34	„ 10.15	„ 3.42

Kanizsa felől Szombathelyre indul:

N.-Kanizsa	éjjel 12.45	reggel 6.05	d. u. 2.05
Sz. Iván (Z.-Egerszeg)	„ 2.15	„ 7.22	„ 3.15
Győrvár	„ 2.39	„ 8.08	„ 3.38
Molnári	„ 3.14	„ 8.17	„ 4.05
Dömötöri	„ 3.27	„ 8.28	„ 4.15
Szombathelyre ér.	„ 3.47	„ 8.45	„ 4.21

Hirdetések.

Csak

az illető a ki bevásárlásnál a „Horgony“ gyárjegyre ügyel biztos lehet, hogy nem kapott értéktelen utánzást.

A Pain-Expeller

„horgonynyal“ legjobb eredményel alkalmazható csúz, hátfájdalmak, fejfájás, köszvény, csipőfájdalmak, tagszaggatás és meghülések ellen; gyakran már egy bedörzsölés elegendő a fájdalmak enyhülésére. Minden üveg a gyárjegygyel a

„Horgonynyal“

el van látva és ez után könnyen felismerhető. Minthogy ezen kitünő háziszer majdnem minden gyógyszertárban 40 kros, 70 kros és 1 frt. 20 kros üvegekben kapható, mindenki által beszerezhet. Csakis a Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

valódi.

Értesités.

Alulirott tiszteletteljesen arról értesitem Kőszeg és környékének n. é. közönségét, hogy mintán idevaló

kő- és képfaragó főüzletemnél

mint helyettes alkalmazott Rodler István siráső üzletemből kilépett, további helyettesemül **Willinger József** képfaragó és aranyozó urat biztam meg. Midőn az irányomban eddig tanusitott bizalmat a leghálásabban megköszönöm, kérem azt irányomban a jövőben is fentartani. Mély tisztelettel:

Raffensberger Ignácz,

kőfaragómester SZOMBATHELYEN.

KOTZÓ PÁL

gépészmérnök

Budapest, Üllői-út 18. szám alatt

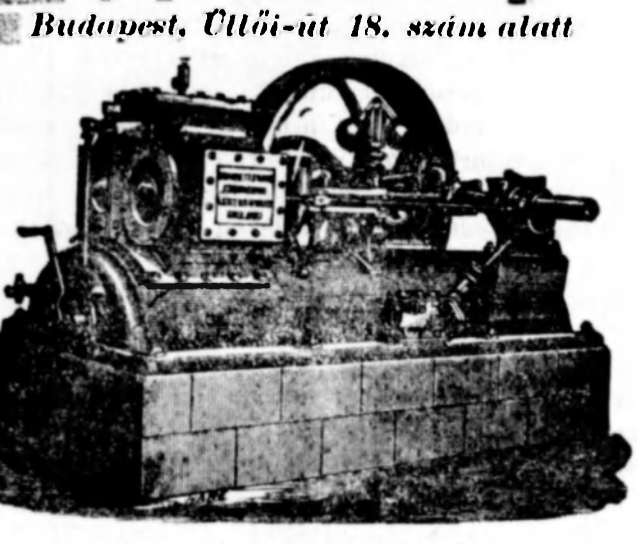

Ajánl $2^1/_2$, 3, $3^1/_2$ és 4 lóerejü

szöges cséplőkészleteket,

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejü

sines gőzcséplőkészleteket,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkivül nagy felületü rostákkal, árpahéjazóval és választóhengerrel.

Fa- és szénfütésü és eredeti szalmafütő

GŐZMOZGONYOKAT

Továbbá **R. GARRETT & SONS** fölülmulhatatlan 40% tüzelőanyag megtakaritó.

Compound gőzmozgonyokat

legjobbnak elismert **brandtfordi önmüködő amerikai kévekötő aratógépeket.** Eredeti amerikai szénagyüjtőit 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható combinált rúddal. **Sorvető- és szórvavelő gépeket** és mindennemü egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! — Kedvező feltételek!

Szép minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.

Eddig nem létezett **mintakönyvek** szabók számára bérmentetlen.

Nem adok méterenkint $2^1/_2$ vagy $3^1/_2$ frtnyi árleengedést, sem ajándékokat szabóknak, mint azt vetélytársaim a vevők költségén teszik, hanem nálam csak netto-árak léteznek, hogy minden magánvevő jól és olcsón vásárolhasson. E czélból megkérem a n. é. közönséget csak az én mintakönyveimet figyelembe venni.

Öltözékeknek való kelmék.

Peruvien és Dosking a magas klerus számára, szabályszerü kelmék cs. és kir. **tiszti egyenruháknak, aggharczosok-, tüzoltók-, tornászok- és libériáknak, biliárd- és játékasztalokra** való posztó, (loden), vizhatlan **vadászkabátoknak, mosókelmék, utazóplaidek 4–14 frtig** stb. Aki olcsó, tisztességes, tartós, tiszta gyapjus posztóárúkat és nem olcsó rongyokat, melyek alig érdemesek a szabó ollójára, akar venni, forduljon

Stikarofsky Jánoshoz Brünnben,

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztógyára fél millió frtnyi értékben.

A nagyságot és cselekvőképességet feltüntetendő, kijelentem, hogy kezem Europa legnagyobb posztókivitelét, kammgarn-gyártmányokat, ruhaszabászati kellékeket és nagy könyvkötészetet a saját czéljaira egyesiti. Hogy a fentiekről bárki is megyőződhessék, a n. é. közönséget arra, hogy alkalomadtán áruosarnokom nagyszerü helyiségeit melyekben 150 ember foglalkozik, megtekintse, meghivom.

— **Szétküldés utánvét mellett!** — **Levelezés** magyar, német, cseh, lengyel, olasz, franczia és angol nyelven.

Fötisztelendö

Kneipp plébános

ur

Észak-Csehországban utóbb tartott hatásos vándor beszédében ujabban és óva int az egészségellenes bab-kávé élvezetétől. „Ha annyi pénznek volnék birtokában“, véli, „minden babkávét összevásárolnék, hogy a fejlődő ifjuság ne vétene természete ellen. Nevezetesen a fejlődő leánykáknak egyáltalán nem volna szabad babkávét inniok. Hisz ezt nagyon pótolja a malátakivonat. Csupán 8 napba telik, hogy az ember hozzászokjék.“

Ez a valódi maláta-kivonat, melyet főtisztelendő Kneipp plébános **ur naponta maga is élvez, és a gyógyintézetben és gyermekmenhelyen isznak,** a Kathreiner-féle maláta kivonat babkávé izzel, mely már mindenütt kapható és melynek **egy háztartásban sem kellene hiányoznia.** Figyelemmel legyünk azonban arra, hogy a **valódi „Kathreiner“** soha sem felbontva, hanem csak **fehér eredeti csomagokban** a plébános ur képével árusittatik.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz,

(Glasur)

legkitünőbb mázoló szer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. 1 kis palaczk 68 kr.

Viaszk-kenőcs,

legjobb és legegyszerübb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr. Mindenkor kapható:

Unger József-nél, Kőszegen.

Zongora gyár. STINGL TESTVÉREK,

BÉCS, Favoriten,

ő kir. fensége a bolgár fejedelem, valamint Ausztria-Magyarország legkiválóbb zene-intézeteinek szállitói. Sok kiállitáson első dijakkal kitüntetve.

1892-ben legmagasabb kitüntetés, diszoklevél, FILIPPOPOLI, oklevél és érem, BÉCS, szinészeti és zenei-kiállitás, ÉGER, aranyérem.

GYÁRI RAKTÁR:

SZOMBATHELY, dr. Tobisch ur házában, Dworschak Konrád zongorakészitő vezetése alatt. Szárnyak és pianinók legujabb konstrukció szerint mindig raktáron vannak és gyári árakon 10 évi irásbeli jótállás mellett adatnak el. Régi zongorák legmagasabb árakon ujakkal cseréltetnek ki. Részletfizetések engedélyeztetnek.

Hangolások és javitások a legolcsóbban teljesittetnek.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.